

پیشگیری از حوادث در

مدرسه

پس از مطالعه این فصل انتظار می‌رود بتوانید:

- ۱- حادثه را تعریف کنید
- ۲- سطوح مختلف پیشگیری را با ذکر یک مثال توضیح دهید.
- ۳- محورهای اصلی در امر پیشگیری از حوادث مدرسه را نام ببرید.
- ۴- توصیه‌ها و نکات ایمنی جهت پیشگیری از حوادث مدرسه را بیان کنید.

اهداف

نسبت به راهکارهای پیشگیری از حوادث آگاهی داشته باشد.

خطرات، موقعیتهای حادثه خیز و گروههای در معرض خطر را بشناسند.

نسبت به مهارت‌های کمک‌های اولیه در صدمات اطلاعات کافی داشته باشد و در مواقع لزوم بتواند آنرا اجرا کند.

وضعیت دانش آموزانی را که در مدرسه دچار آسیب می‌شوند را دنبال کرده و در صورت لزوم جهت ارجاع آنان به سطوح درمانی مختلف همکاری نماید.

به کودکان والدین آنها و اولیای مدرسه آموزشهای لازم را در خصوص راههای جلوگیری از حوادث عوامل خطر و روشهای مقابله با حادثه را بدهد.

وضعیت ایمنی مدرسه را بر اساس چک لیست بازدید ایمنی مدرسه مورد ارزیابی قرار دهد.

اقدامات ذیل در مبحث اقدامات جلوگیری کننده از بروز حوادث اضافه شود.

تمام محیطهای داخل مدرسه از لحاظ محل ، فضا و تجهیزات ایمن شود.

در زمینهای بازی مدرسه ، راه پله ها ، پنجره کلاسها و راهروها ، میز و نیمکت ، وسایل گرمایی ، سیستم برق و وسایل ایمنی به کار گرفته شود و چنانچه نیاز به بازرسی و نوسازی دارند اینکار صورت گیرد.

نکات ایمنی توسط دانش آموزان رعایت شود و این امر توسط یکی از کارکنان مدرسه تحت نظارت قرار گیرد.

بازدیدهای دوره ای از مدارس بر اساس چک لیست بازدید ایمنی مدرسه انجام شود.

در مدرسه وسایل کمک‌های اولیه و کپسول آتش نشان موجود باشد.

محل سوار شدن دانش آموز به اتوبوس مدرسه از لحاظ ترافیکی ایمن باشد و دانش آموزان حین سوار شدن یا پیاده شدن از خطرات احتمالی مصون باشند.

در داخل اتوبوس نکات ایمنی رعایت شده باشد و رفتارهای آسیب رسان دانش آموزان در اتوبوس تحت کنترل باشد (مانند ایستادن ، تردد ، بازی در اتوبوس ، بیرون آوردن سر و دست از پنجره های اتوبوس و ..)

در زمان زنگ تفریح تا در زمان ورود و خروج دسته جمعی از کلاسها از هجوم آوردن دانش آموزان و هل دادن یکدیگر جلوگیری شود.

چنانچه وسیله گرمایی کلاس بخاری است بخاری در محل مناسب دور از تماس دانش آموزان باشد . اگر بخاری نفتی یا گازی است حتماً باید دودکش داشته باشد و شعله آن آبی بسوزد.

مطالعه آزاد

تعریف حادثه از دیدگاه سازمان بهداشت جهانی

رویدادی ناگهانی و برنامه ریزی نشده که موجب آسیب (تخریب فیزیکی و شیمیایی) قابل تشخیص در بدن انسان می شود و معمولاً در جریان حمل و نقل ، محل کار ، اماکن آموزشی ، محل کار و یا مراکز تفریحی رخ می دهد. پیشگیری و کنترل حوادث مجموعه اقداماتیست که کاهش فراوانی وقوع ، کاستن از شدت صدمه و جلوگیری آسیب های زمان یا عوارض متعاقب آسیب اصلی را ممکن می سازد.

سه سطح اصلی پیشگیری از حوادث عبارتند از :

سطح اول : شامل پیشگیری از وقوع حادثه و پیشگیری از ایجاد آسیب است مثل آموزش نحوه صحیح عبور و مرور از عرض خیابان به کودکان .

سطح دوم : شامل مدیریت مناسب یک حادثه است ، مثل انجام کمک های اولیه مناسب در صحنه حادثه برای

پیشگیری از صدمات جدی تر سطح سوم : شامل فعالیتهایی است که سبب بهبود باز توانی ، پیشگیری از عوارض بیشتر شوند. مثل انجام فیزیوتراپی جهت باز توانی اعضای آسیب دیده از نظر نوع حادثه حوادث در سنین مدرسه می توان به دو

گروه کلی تقسیم نمود: ۱- حوادث عمدی شامل: خشونت و خودکشی ۲- حوادث غیر عمدی شامل: سقوط،

سوختگی، مسمومیت، حوادث ترافیکی، ضربه، برق گرفتگی، حوادث غیر مترقبه و طبیعی و ...

حوادث مدارس از نظر مکان حادثه به دو دسته تقسیم میشوند:

حوادث داخل مدرسه که شایع ترین آنها عبارتند از: سقوط، مسمومیت بریدگی و زخم، سوختگی، سر خوردن،

حوادث مسیر خانه - مدرسه که شایعترین آنها عبارتند از حوادث ترافیکی، سقوط و حمله حیوانات

محور های اصلی در امر پیشگیری از حوادث در سنین مدرسه شامل موارد زیر می باشند:

۱- ارتقاء ایمنی و بهداشت فضای فیزیکی و تجهیزات مدرسه

۲- ارتقاء سطح دانش و آگاهی دانش آموزان والدین، اولیاء و مربیان مدرسه در خصوص اصول ایمنی و

پیشگیری از حوادث

۳- تقویت و جلب مشارکت دانش آموزان، اولیاء و مربیان مدرسه در امر پیشگیری از حوادث مدرسه

۴- برنامه های آموزشی می بایست با توجه نوع حادثه، سن و جنس دانش آموزان، نیازها، مقتضیان محلی و

فرهنگی - اجتماعی گروههای در معرض خطر بیشتر، مکانها و موقعیتهای حادثه خیز طراحی و اجرا شود.

۵- هماهنگی های لازم جهت ایمن سازی مسیر تردد مدرسه - خانه انجام می شود.

۶- هماهنگی های لازم جهت بکارگیری اصول ایمنی در کلیه برنامه هائی که ممکن است برای دانش آموزان

حادثه ایجاد شود (مثل فعالیت ها و مسابقات ورزشی - کار در آزمایشگاه - گردشهای علمی و ...) انجام شود

۷- ایجاد آمادگی و افزایش مهارت مدیران - معلمان - والدین و دانش آموزان در کنترل کردن موقعیتهای پر خطر

۸- استفاده از وسائل کمک آموزشی و روشهای آموزشی و روشهای فردی و متناسب مد نظر قرار گیرد.

۹- ساعت مشخص با عنوان آموزش بهداشت (پیشگیری از حوادث) در کلیه مقاطع تحصیلی در نظر گرفته شود.

۱۰- به منظور نظارت ایمنی و بهداشتی باید برنامه زمانبندی شده و مدونی از سوی افراد آموزش دیده انجام شود.

مطالعه آزاد

توصیه ها و نکات ایمنی برای پیشگیری از حوادث و ارتقاء ایمنی داخل مدرسه

- لازم است هر مدرسه یک مربی بهداشت آموزش دیده و یک اتاق بهداشت مناسب داشته باشد.
- تهیه لوازم جعبه کمک های اولیه ، این لوازم علاوه بر اتاق بهداشت باید در زمین ورزش کارگاههای فنی و آزمایشگاه نیز در دسترس باشند.
- آموزش اصول و تکنیک های کمک های اولیه و انتقال مصدوم به صورت تئوری و علمی به تفکیک نوع حادثه و نوع مصدومیت به دانش آموزان ،والدین ، اولیاء و مربیان مدرسه ضروری است.
- آدرس و شماره تلفن منزل و محل کار والدین در دسترس باشند.
- شماره تلفن اورژانس ، بیمارستانها ، مراکز درمانی ، و آتش نشانی در دفتر مدرسه و اتاق بهداشت در دسترس باشد.
- یک دستوالعمل برای پرسنل در مورد فوریت های حوادث تهیه شود.
- یک دستوالعمل حاوی مقررات اوقات تفریحی و ورزش در مدرسه وجود داشته باشد.
- وسائل و تجهیزات آزمایشگاهی ، ورزشی و نحوه بکارگیری آنها باید مطابق اصول و ضوابط ایمنی باشد
- محوطه و تمام وسائل و تجهیزات باید روزانه نظافت شوند.

○ آب آشامیدنی باید از شبکه توزیع شهری و یا از منبعی که سلامت آب مورد تایید مراکز بهداشتی باشد تامین گردد

○ ارتفاع آبخوری به گونه ای باشد که کودک بدون کمک کسی بتواند آب بنوشد.

○ میزان نور طبیعی و چه مصنوعی در راهروها ، کلاسها آزمایشگاه و .. می بایست متناسب باشد.

○ حریم مدرسه باید خارج از حریم کابل های فشاری قوی برق (هوائی یا زمینی) قرار داشته باشد .

○ مدرسه با مکانهای آلاینده محیطی یا گورستان ، خطوط راه آهن بزرگراه یا جاده حداقل ۵۰۰ متر فاصله داشته باشد

○ محل فرار اضطراری دانش آموزان تعیین و با علائم ویژه مشخص گردد.

○ از انباشت مواد قابل اشتغال - مواد محترقه و منفجره - ترکیبات شیمیایی و ... در محوطه مدرسه تا حد امکان جلوگیری شود . بخصوص قرار گرفتن این مواد کنار وسایل حرارتی بسیار خطرناک است.

○ مراقبت دقیق و مستمر جهت جلوگیری از نگهداری یا استفاده از مواد حترقه و منفجره از ترقه های دست ساز و غیر دست ساز و غیر استاندارد بخصوص در هنگام فرارسیدن مراسم چهارشنبه سوری انجام شود.

○ پوشش حیاط مدرسه ، کف کلاسها ، راهروها و پله ها باید غیر لغزان ، مقاوم و مسطح باشد.

○ آدم روهای تاسیسات شهری شامل مخابرات ، آب و فاضلاب و نظایر آن باید درپوش مناسب داشته و این درپوشها باید همطراز با سطح زمین مدرسه باشد تا از ایجاد حادثه احتمالی ناشی از آن جلوگیری شود.

○ راه پله های مدرسه باید دارای نرده محکم و مناسب باشند و لبه پله ها بر جسته و نوک تیز نباشند.

○ تمام گوشه های چوبی و فلزی تجهیزات و وسایل باید گرد (صاف شده) و یا با پوششی مناسب پوشانده شود.

○ در وسایل بازی کودکان نباید هیچ گونه نقطه ، گوشه و لبه تیز و برنده که باعث ایجاد بریدگی و جراحت در بدن کودکان می شود وجود داشته باشد.

○ تمام اطلاعات و دستوالعمل های ایمنی مربوط به هر یک از وسایل بازی باید در یک پرونده جمع آوری و در دفتر مدرسه نگهداری شود.

○ کف آزمایشگاه و سطح میزهای آن باید قابل شستشو و نسبت به حرارت و مواد شیمیایی و غیره مقاوم باشد .

○ شکسته بودن شیشه - کلید و پریز برق - لخت بودن سیم - خرابی پله ها - خرابی و شکستگی میزها و نیمکت ها در اولین فرصت بر طرف شود.

○ کنترل گاز و برق دارای حفاظ بوده و در محل مناسب نصب شوند.

○ محل بازی نباید در سراشیبی ساخته شود.

○ کلاس دانش آموزان خرد سال در طبقه پایین تر ساختمان قرار داشته باشد .

○ وجود انگشتر و گردنبند در هنگام بازی ممکن است باعث گیر افتادن کودکان شود. توصیه می شود در هنگام و ساعت مدرسه از این وسایل استفاده نشود.

○ بهترین مواد برای پوشش محوطه بازی کودکان مواد مصنوعی است که در قطعات و سایزهای

مختلف وجود داشته و به صورت کف پوش در محل بازی کودکان را می پوشاند. که لازم است به طور ادواری مورد بازرسی قرار گیرد.

- کودکان در سنین مختلف باید برنامه زمانبندی شده ای در جهت بازی داشته باشند تا از اختلال در بازی آنها جلوگیری شود.
- زمین بازی باید به قسمت های مختلفی تقسیم شود تا از آسیبهایی که در اثر دویدن کودکان و برخورد آنها با یکدیگر اتفاق می افتد جلوگیری شود. (۶-۸ متر مربع برای هر دانش آموز)
- بوفه مدرسه باید مطابق اصول بهداشتی و ایمنی بوده و کلیه افراد یکه بنحوی در تهیه و فروش و توزیع مواد غذایی در مدرسه دخالت دارند باید دارای گواهینامه دوره ویژه بهداشت عمومی و کارت معاینه پزشکی معتبر باشند.
- سطول های زباله باید در مکانی خارج از محوطه بازی و به صورت مماس با حصار های قرار گیرند.
- پنجره های مدرسه باید حفاظ داشته باشد . قفل کردن در پشت بام هم ضروری است.
- باید به کودکان اموخت که با دیگران رفتاری مناسب داشته باشند و آنها را از خطرات رفتارهایی مانند هل دادن ، تنه زدن ، پرتاب اشیاء به سوی دیگران و ... که ممکن است حوادثی غیر قابل جبرانی ایجاد کند آگاه نمایند.
- در فصل های بارانی و برفی دانش آموزان باید از کفش مناسب استفاده کنند.
- زمین ورزش ، بازی و ... را از اشیاء برنده و نوک تیز پاک کنند.
- وسایل گرمایشی بخصوص بخاریهای مدرسه باید دارای آرم استاندارد باشد .
- درجه حرارت کلاس ها باید بین ۲۱-۱۸ درجه سانتیگراد باشد.
- سیستم تهیه کلاسها باید مناسب و مطلوب باشد و در نصب و راه اندازی و بکارگیری سیستم سرمایشی رعایت اصول ایمنی و مسایل استاندارد الزامی است.

- وسایل اطفای حریق به تعداد کافی و بر اساس حجم مدرسه و داری تاریخ معتبر شارژو در فاصله ۱,۵ متری و همراه با دستور العمل نحوه استفاده ، وجود داشته باشد.
- از بکار بردن وسایلی مانند چراغ علای الدین و گاز پیک نیک و غیره برای گرم کردن کلاس خودداری شود.
- هنگام استفاده از وسایل گرما زای سوختی باید از دودکش کلاهکدار و مناسب برای آن استفاده شود و مسیر جریان هوا در دودکش آزاد باشد تا سبب برگشت دود به داخل و تولید گازهای سمی و خفگی نشود همچنین لازم است به درست و کامل سوختن شعله که باید به رنگ آبی و بدون بو و دود زدن باشد توجه شود.
- از بکار گیری وسایل گرمازای گازوئیلی در داخل کلاس (فضاهای بسته) خودداری شود.
- همواره تهویه کافی جریان هوا در داخل کلاس مورد دقت و توجه قرار گیرد حتما لای پنجره را کمی باز بگذارید تا امکان ورود هوای تازه به کلاس فراهم شود.
- بازدید سالیانه وسایل گرما زای سوختی قبل از فصل سرما توسط افراد حرفه ای ضروری است.
- در وسایل گاز سوز از شلنگ های استاندارد استفاده شود و دقت شود که آنها از جایی که احتمال پیچ خوردن و سوراخ شدن وجود دارد عبور داده نشود.
- از نصب رخت آویز ، کمد و قفسه در بالای اجاق گاز آشپزخانه و بخاری خودداری شود. زیرا ممکن است هنگام برداشتن وسایل از آن باعث آتش سوزی گردد.

توصیه های ایمنی برای پیشگیری از حوادث و ارتقاء ایمنی در مسیر خانه - مدرسه

- آموزش کامل اصول ایمنی و مقررات عبور از خیابان شامل : نحوه عبور از خیابان ، استفاده از خط کشی عابر پیاده و پل عابر پیاده برای عبور از عرض خیابان و یا استفاده از پیاده رو برای عبور از طول خیابان ، خطر وسایل نقلیه ، مفاهیم تابلو ها و علائم و چراغ راهنمایی و رانندگی و پوشیدن لباس روسن در تاریکی و نحوه پیاده شدن و سوار شدن به خودرو و جلوگیری از بازی ، جست و خیز و بیرون آوردن سر و دست کودک از پنجره و استفاده از کمربند ایمنی مورد توجه ویژه قرار گیرد.
- راننده ها از سلامت جسمی ، روانی ، اعتیاد و... در زمان پذیرش مورد بررسی قرار گیرند.
- خودروها از نظر نقص فنی ، سالم بودن درها و بررسی شوند.
- تعداد دانش آموزان متناسب با تعداد صندلی های خودرو باشد.
- سطح محل سوار و پیاده شدن از سرویس هموار و عاری از پستی و بلندی باشد.
- نظارت دقیق مستمر و در خصوص موارد مربوط به : دوچرخه سواری و موتور سواری همراه با پوشیدن کلاه ایمنی ، عدم حرکت در جهت عکس ترافیک ، سرعت غیر مجاز ، عبور از لابه لای خودروها و چند ترکه سوار کردن و حرکتهای آکروباتیک و نمایشی بویژه در مکانهای پرترافیک و مسیر های بسیار اهمیت دارد.
- واریسی مداوم دوچرخه و موتور سیکلت توسط دانش آموز و والدین آنان در خصوص نواقص فنی و اصول ایمنی وسیله نقلیه انجام شود.
- تشکیل پلیس مدرسه از میان دانش آموزان جهت مراقبت از بچه ها در هنگام ورود و خروج از مدرسه انجام شود.
- می توان به دانش آموزان بزرگتر مدرسه مسئول نگهداری و مواظبت از یک یا چند دانش آموز کوچکتر می شوند.

- اگر در مسیر مدرسه - خانه استخر ، گودال ، پرتگاه ، خط راه آهن و یا عامل خطر ناکی وجود دارد میتوان با همکاری مردم و مسئولین برای رفع این خطر اقدام کرد.
- باید از مسئولین خواست تا در مسیر رفت و آمد دانش آموزان از تابلوهای راهنمایی ، خط کشی صحیح و مامورین استفاده کنند.
- جعبه تقسیم تیرهای برق مسیر رفت و آمد دانش آموزان باید همواره بسته باشد و بجز با ابزار مخصوص قابل بازشدن نباشد.
- چراغ های تامین کننده مسیر رفت و آمد دانش آموزان باید در مکان و ارتفاع مناسبی نصب شوند.
- باید به دانش آموزان آموخت هرگز به حیوانات اذیت نکنند و با تماس و بازی بویژه با انواع جانوران خطرناک مثل مار عقرب و ... جداً پرهیزند.
- در مناسبتهایی مثل اردو و گردش هرگز از جمع خارج نشوند و به تنهایی به مکانهای خطرناک مثل کوه ، استخر و دریاچه و غار و غیره نروند.

جهت بررسی وضعیت ایمنی مدرسه در نظارت های دوره ای توجه به نکات زیر اهمیت دارد:

الف - ایمنی حیاط مدرسه :

۱- در حیاط مدرسه سالم ، محکم و به اندازه کافی بزرگ است که موجب ازدحام نشود؟

۲- سطح کف حیاط سالم ، مسطح و بدون پستی و بلندی و غیره لغزنده است ؟

(کف حیاط مدرسه آسفالت و یا ورقه ای سیمان باشد)

۳- آیا چاه ، و ... در حیاط مدرسه وجود دارد؟

۴- آیا چاه در پوش مناسبی دارد؟

۵- مدرسه دارای دیوار مناسب جدا کننده از محوطه حیاط اطراف می باشد؟

۶- در صورت وجود حوض یا استخر در حیاط مدرسه ، حفاظ مناسب دارند؟

۷- آیا محل پارک خودرو های (معلمان و غیره) در مسیر تردد و بازی کودکان قرار دارد؟

۸- آیا ارتفاع آبخوری به گونه ای است که کودک بدون کمک کسی بتواند آب بنوشد؟

۹- اگر کنتور گاز - و برق در حیاط مدرسه قرار دارد ، آیا دارای حفاظ مناسب می باشد؟

۱۰- آیا حیاط مدرسه روزانه نظافت می شود؟

ب - ایمنی سرویس های مدارس:

۱- آیا راننده ها از نظر سلامت جسمی ، روانی، اعتیاد و ... در زمان پذیرش مورد بررسی قرار گرفته اند؟

۲- آیا خودرو ها از نظر سلامت نقص فنی ، سالم بودن درها و ... بررسی میشوند؟

۳- آیا تعداد دانش آموزان متناسب با تعداد صندلیهای خودرو است؟

حداکثر تعداد دانش آموزان : در یک سواری ۴ نفر در مینی بوس ۲۰ نفر

۴- آیا امکان مناسب برا توقف سرویس مدارس برای سوار و پیاده کردن دانش آموزان وجود دارد؟

۵- آیا سطح و محل سوار و پیاده شدن از سرویس هموار و عاری از پستی و بلندی است؟

ج - ایمنی فیزیکی جلو مدارس:

۱- آیا در نزدیکی مدرسه بزرگراه یا جاده قرار دارد؟ (مدرسه باید حداقل ۵۰۰ متر از بزرگراه و جاده دور باشد)

۲- آیا جلوی مدرسه خط کشی صحیح شده است؟

۳- آیا علائم و تابلوهای هشدار دهنده مبنی بر وجود مدرسه موجود است؟

۴- آیا مدرسه، طرح پلیس مدرسه را اجرا می کند؟

۵- آیا پلیس مدرسه آموزش لازم را دیده است؟

۶- آیا پلیس مدرسه لباس و وسایل مخصوص دارد؟

۷- آیا موانع فیزیکی جهت کاهش سرعت وسائل نقلیه وجود دارد؟

۸- آیا جوی آب ، گودال و ... در مسیر خروجی مدرسه وجود دارد؟

د - ایمنی کلاسها و راهروها :

۱- در صورتیکه زیر تابلو سکو وجود دارد ، آیا ارتفاع آن بیشتر از ۲۰ CM است؟

۲- آیا کلاس علاوه بر درب ورود درب اضطراری دارد؟

۳- آیا درب کلاسها سالم و محکم هستند؟

۴- آیا کف کلاس مسطح، هموار و غیر لغزنده و بدون شکاف است؟

(پوشش کف کلاسها باید موزائیک یا مکالموم باشد)

۵- آیا میز و نیمکت ها سالم هستند (بدون شکستگی، بیرون زدگی میخ و ...)

۶- آیا نیمکها با سن دانش آموزان تناسب دارد؟

(موقع نشستن کف پا روی زمین مماس شود، بلندی میز در سطح ساعد باشد)

۷- آیا فضای کلاسها با تعداد دانش آموزان تناسب دارد؟ (۱/۲۵ متر سطح جهت هر دانش آموز)

۸- آیا پنجره طبقه فوقانی حفاظ دارند؟ (پنجره ها نباید بزرگ باشد)

۹- آیا راهروها نور کافی دارند؟

۱۰- آیا راه خروج اضطراری وجود دارد؟

۱۱- آیا سقف و دیوار کلاسها و راهروها بدون درز و شکاف و فروریختگی است؟

۱۲- آیا بالکن یا تراس مرتبط با کلاس وجود دارد؟

۱۳- آیا بالکن یا تراس دارای حفاظ مناسب است؟

۱۴- آیا حداقل دو راه فرار برای موارد اضطراری که از هر نقطه ساختمان قابل روئت باشد وجود دارد؟

۱۵- آیا قفل یا وسیله سد کننده در جلو راههای اضطراری وجود دارد؟

۱۶- آیا فاصله اولین میز از محل نصب بخاری و یا وسایل سرمایشی مناسب است؟ (۲ متر)

هـ - ایمنی زمین بازی:

- ۱- آیا حیاط مدرسه و زمین بازی مشترک است؟
- ۲- آیا زمین بازی به اندازه کافی وسعت دارد؟ (۱۰۰ متر مربع مساحت جهت هر دانش آموز)
- ۳- آیا سطح زمین بازی مسطح، و بدون قطعات سنگ است؟
- ۴- آیا اطراف زمین بازی و ورزش حصار مناسب دارد؟
- ۵- آیا وسایل بازی متناسب با سن دانش آموزان است؟ (اندازه تاب، سر سره ...)
- ۶- آیا مانع یا درخت و... به صورت نا بجا در زمین بازی وجود دارد؟

و - کمکهای اولیه

- ۱- آیا در مدرسه جعبه کمکهای اولیه استاندارد و مناسب وجود دارد؟
- ۲- آیا کلیه وسایل مورد نیاز جهت برخورد با مصدوم در این جعبه وجود دارد؟
- ۳- آیا مدرسه مربی بهداشت دارد؟
- ۴- آیا مربی بهداشت یا فرد دیگری که بطور مداوم در مدرسه وجود داشته باشد با کمکهای اولیه آشنایی دارد؟

ز - کپسول آتش نشانی:

- ۱- آیا در هر کلاس در یک کپسول اطفاء حریق وجود دارد؟
- ۲- آیا در هر پاگرد پله ها خاموش کننده وجود دارد؟
- ۳- آیا به فاصله هر ۳۵-۳۰ متر در راهروها یک خاموش کننده وجود دارد؟

۴- آیا کپسولها به موقع بررسی می شوند؟ (هفته ای و ماهیانه)

۵- آیا کپسولها به موقع شارژ می شوند؟

۶- آیا سرایدار و معلمان و دانش آموزان و مسئولین مدرسه نحوه استفاده از کپسول را بلد هستند؟

۷- آیا سیستم زنگ خطر حریق در مدرسه وجود دارد؟

۸- در صورت منفی بودن جواب ۱ تا ۳ آیا در کنار در دفتر مدرسه ۲ خاموش کننده پودری و گازی وجود دارد؟

۹- آیا در کنار اتاق کامپیوتر و تأسیسات برق یک خاموش کننده CO_2 وجود دارد؟

۱۰- آیا کپسولی که شارژ آن تمام شده باشد در مدرسه وجود دارد؟

ح - ایمنی راه پله :

۱- آیا پله ها سالم و عاری از شکستگی و پستی و بلندی هستند؟ (ارتفاع 18^{CM} و عرض 30^{CM} و طول آن حداقل $1/30$ متر باشد) اگر عرض بیشتر از $2/20$ متر باشد باید به وسیله میله و دستگرد به دو قسمت تقسیم شود.

۲- آیا پله ها حفاظ مناسب دارند؟

۳- آیا در پاگرد پله ها وسیله ای که مانع تردد وجود دارد؟

۴- آیا راه پله ها نور کافی دارد؟

۵- آیا راه پله ها با تعداد دانش آموزان متناسب دارند؟

۶- آیا بالکن حفاظ مناسب دارد؟

۷- آیا در ورود به پشت بام قفل است؟ (لازم است پشت بام هم حفاظ مناسب داشته باشد)

۸- دو راه خروج اضطراری مجزا و دور از هم در هر طبقه وجود دارد؟

د- ایمنی سیستم برق :

۱- آیا کنتور برق دور از دسترس دانش آموزان و دارای حفاظ مناسب است؟

۲- آیا پریزهای برق سالم هستند؟

۳- آیا سیم کشی مدرسه توکار است؟

۴- آیا پریزهای برق درپوش دارند؟

ط - ایمنی تهویه و سیستم حرارتی مدرسه :

۱- آیا منبع تامین گرما ، دستگاه تهویه و حرارت مرکزی وجود دارد؟

الف - در صورت مثبت بودن پاسخ :

۲- آیا دور از دسترس دانش آموزان می باشد؟

۳- آیا نظارت دوره ای مناسب انجام می شود؟

ب - در صورت منفی بودن پاسخ سؤال ۱ :

۱- آیا بخاری سالم و بدون نقص است؟

۲- آیا بخاری دودکش مناسب دارد؟ (دودکش باید مجهز به کلاهک باشد)

۳- آیا بخاری دور از جریان باد قرار دارد؟

۴- آیا بخاری دور از پرده مواد قابل اشتغال قرار دارد؟

۵- آیا روی بخاری کتری یا ظروف حاوی مایعات داغ قرار دارد؟

۶- آیا بخاری خارج از مسیر تردد قرار دارد؟

۷- آیا از گاز پیکنیک و سایر وسایل غیر گرمازا که برای محیط های مسقف ممنوع است استفاده می شود؟

ی - ایمنی مواد شیمیایی :

۱- آیا مخزن نفت دور از دسترس دانش آموزان قرار دارد و درب آن قفل است؟

۲- آیا مخزن نفت دور از مواد قابل اشتغال قرار دارد؟

۳- آیا مواد شیمیایی مورد استفاده در آزمایشگاه دور از دسترس دانش آموزان قرار دارد؟

۴- آیا مخزن نفت یا هر ماده سوختنی دور از کلاسها و راهروها نگهداری می شود؟

دستورالعمل فرم ثبت حوادث مدرسه

این فرم جهت ثبت وضعیت مصدومین ناشی از حوادث در داخل مدرسه و مسیر مدرسه - منزل می باشد که می بایست به صورت ماهانه و توسط مربی بهداشت - معلم - ناظم - معاون یا مدیر مدرسه تکمیل شود. لازم به ذکر است در هر سطر از این فرم وضعیت یک مصدوم ثبت می شود نه یک حادثه ، بطوری که در یک حادثه ممکن است چندین نفر درگیر شوند که داده های مربوط به هر مصدوم در سطر جداگانه ثبت می شود.

توجه : حوادثی در این فرم ثبت می شود که :

- ۱- نیازمند اقدامات درمانی سرپایی در مدرسه یا بیمارستان (درمانگاه) باشد.
- ۲- نیازمند اقدامات درمانی همراه با بستری شدن در بیمارستان (درمانگاه) باشد.
- ۳- منجر به فوت گردد.

متغیرهای فرم ثبت حوادث مدرسه

نوع حادثه :

حمله حیوانات: شامل گزش و نیش حیوانات ، گاز گرفتن ، شاخ زدن ، نیش زنبور جزء حمله حیوانات محسوب می شود.

برای سقوط از روی حیوان باید در ستون نوع حادثه «سقوط» ثبت شود.

سوختگی : شامل سوختگی بر اثر آب جوش ، مایعات و غذای داغ ، اجسام داغ مانند (مانند ظرف غذای داغ ، بدنه بخاری ، اتوی داغ) بخارات و گازهای داغ (مانند بخار کتری ، سوختگی مجاری تنفسی با گازهای داغ متسع شده از آتش سوزی) مواد شیمیایی ، آتش .

غرق شدگی : شامل خفه شدن در آب

برق گرفتگی :

سقوط : شامل سقوط در سطح همسطح و غیر همسطح

زمین خوردن روی هم سطح یا سقوط از ارتفاع در این ستون تحت عنوان « سقوط » ثبت می شود .

به جزء سقوط در آب (« غرق شدگی » ثبت می شود) و سقط در آتش (« سوختگی » ثبت می شود)

ضربه : شامل برخورد با جسم تیز و غیر تیز

مسمومیت : شامل مسمومیت با دارو ، مواد شیمیایی ، گاز سمی

مسمومیت غذایی جزء حوادث محسوب نمی شود

خفگی : شامل انواع خفگی و انسداد راههای تنفسی به جزء خفه شدن در آب (خفتگی در آب غرق شدگی

است)

خسونت : شامل خود زنی ، قتل ، ضرب و جرح ، کودک آزاری ، آزار جنسی

خودکشی : شامل هر نوع اقدام به خودکشی (منجر به فوت مصدوم یا زنده مانده مصدوم)

حوادث ترافیکی : شامل :

الف - تصادف عابر پیاده : مصدم عابر پیاده است.

ب - تصادف موتور سوار : مصدوم راننده یا سرنشین موتورسیکلت است.

ج - تصادف خودرو سوار : مصدوم راننده یا سرنشین خودرو است.

د- تصادف دوچرخه سوار : مصدوم راننده یا سرنشین دوچرخه است.

حوادث ترافیکی شامل تصادفاتی است که در معابر ترافیکی (کوچه ، خیابان ، بزرگراه ، جاده ، مسیر مدرسه ، منزل یا بالعکس) اتفاق بیفتد.

نکته: کلیه حوادث چنانچه به صورت عمدی اتفاق بیفتد در ستون نوع حادثه در یکی از کدهای خشونت یا

خوکشی ثبت می شود و چنانچه بصورت غیر عمدی اتفاق بیفتد در ستون نوع حادثه در انواع دیگر به غیر از

خودکشی و خشونت ثبت می شوند.

نتیجه حادثه :

تحت درمان وضعیت مصدومی است که در بیمارستان و درمانگاه و یا مدرسه به صورت سرپایی درمان می شود.

فوت: مرگ در اثر حادثه مرگی است که علت زمینه آن ، یک حادثه باشد.

معلولیت : قطع شدن یا از کار افتادگی عضو بدن به علت آسیب ناشی از حادثه

الف - تمرین نظری

- ۱- برای پیشگیری از بروز سوانح و حوادث در مدرسه چه اقداماتی باید انجام شود؟ آنها را بنویسید.
- ۲- توصیه های لازم به دانش آموزان برای پیشگیری از سوانح و حوادث در مسیر خانه و مدرسه چه نکاتی را باید آموزش دهید.
- ۳- برای پیشگیری از بروز سوانح و حوادث در مسیر خانه و مدرسه چه نکاتی را باید آموزش دهید.

ب - تمرین علمی

- ۱- همراه مربی به مدرسه روستا بروید و موارد نقص غیر ایمنی در مدرسه را شناسایی کنید. و برای رفع آن توصیه های لازم را بنمایید.
- ۲- به همراه دانش آموزان مدرسه مواردی را که در سطح روستا موجب بروز سوانح و حوادث برای آنان می شود شناسایی کنید.
- ۳- همراه مربی در جمع اولیاء و مربیان مدرسه حضور یابید و به آموزش های لازمی که مربی برای پیشگیری از سوانح و حوادث بیان می کند توجه کنید.
- ۴- با کمک مربی کمکهای اولیه را در هنگام بروز سوانح و حوادث به دانش آموزان ، معلمین و کارکنان بروز سوانح و حوادث به دانش آموزان ، معلمین و کارکنان مدرسه به صورت ایفای نقش آموزش دهید.
- ۵- موارد حادثه را در پرونده بهداشتی مدرسه ثبت نمایید.

